

PRENUMERATA WYNOŚI:
w Kaliszu miesięcznie . . . 2 zł. 50 gr.
z odnośnikiem do domu . . . 3 zł. —
Na prowincji z przesyłką
pocztową 3 zł. 50 gr.
Zagranicą 6 zł. —
Cena pojedynczego egzemplarza 10 gr.

GAZETA KALISKA

Pismo codzienne, polityczne, społeczne i ekonomiczne.

CENA OGŁOSZEŃ:
Za 1 wiersz milim. lub jego miejsce na
stronie 1, 2 i 3 gr. 10.
Nekrologi gr. 10, zwyczajnie gr. 5.
ADRES REDAKCJI i ADMINISTRACJI
Kalisz, Al. Józefiny 1. Tel. № 91.
Otwarta od 9 do 7 wieczorem.

Nr. 112 (8040).

Piątek, dnia 15 maja 1925 r.

Rok XXXIII.

WĘGIEL górnośląski **Koks, Wapno,**
po cenie **1.90** za **cent.**
z odstawą do domu **Cement, Superfosfat**
poleca: **Kaliska Spółka Opatowska** Kazimierzowska 1. Tel. 92.

Kino
MIRAŻ

Pocz. seansów 7 i 9.30.

Tylko do niedzieli

Wielki
dramat
wschodni
w 9-ciu
aktach

z ulubieńcami publiczności

HARRY LIEDTKE
MARJA JACOBINI

„ARABKA”

p/g reżys. GENNARO RIGHELLI.

Ceny miejsc
od 70 gr.

Sala Tow. Muzycznego

W sobotę 16-go maja
Tylko jeden raz
wielki koncert
fortepianowy

MIKOŁAJA
ORŁOWA

najznakomitszego pianisty doby obecnej.

PROGRAM:

BACH. Fantazja i fuga g-moll.
SZUMANN. Des-Abends
Traumesvirren

SZUMANN. Toccata.
SZUBERT-LISZT. 2 pieśni.
BRAHMS. Paganini-Variationes.

PROKOFIEFF. 2 visions fugitives.
ALBENIZ. Triano!

CHOPIN. Impromptu
2 etudes
Polonez Brillante Es-dur.

Bilety wcześniej do
nabycia w cukierni
p. MAVERA

Dyrekcja Gimnazjów Związkowych Żeńskiego i Męskiego

podaje do wiadomości, że egzaminy wstępne do wszystkich klas, prócz ósmej, odbywać się będą od 22 czerwca.

Zapis kandydatów (tek) do egzaminów przyjmuje Kancelarja Gimnazjów, ul. Kościuszki № 17, III piętro, od dnia 15 maja b.r. codziennie w godzinach rannych do 1-ej i po południu od 4-ej do 5-ej, prócz niedziel i świąt. Chcac uprzystępnąć możliwie szerszemu ogółowi korzystanie ze szkół, Rada Pedagogiczna Gimnazjów postanowiła obniżyć opłatę za naukę w klasie wstępnej do 150 zł. półrocznie (30 zł. miesięcznie) w klasach od 1 do 3 włącznie do 225 zł. (45 zł. miesięcznie), w klasach zaś od 4 do 8 pozostanie opłata w tej samej wysokości.

Przy zapisie potrzebna jest metryka, świadectwo szczepienia ospy, świadectwo szkolne z lat poprzednich i wpisowe 15 zł.

1064

Dyrektor M. Makarewicz.

Zawiadomienie.

Rozesła się pogłoska, iż moja pracownia została zlikwidowana z powodu mego powrotu do Anglii, przeto mam zaszczyt zawiadomić Sz. Klietę, że pogłoska nie zgadza się z rzeczywistością. Powód mego wyjazdu: sprowadzenia najnowszych, ostatnich żurnali zagranicznych. Teraz jestem pewny, że Sz. Kl. przekona się, że dzięki posiadaniu nadzwyczajnych żurnali nie będą potrzebowali tracić czasu i pieniędzy na wyjazdy do Łodzi albo Warszawy, gdyż Sz. Kl. mogą to dostać w mojej pierwszorzędnej pracowni znajdujący się na ul. Łaziennej № 2, róg Marjańskiej.

Polecam się łaskawej pamięci

A. Abramowicz.

1029

Lekarz — Dentysta
LEON SZWARCMAN

powrócił

przyjmuje codziennie od 10—1 i od 3—6.

Kanonicka 2, dom Beatusa. 1046

Do sprzedania
SKŁAD OBUWIA
oraz
MIESZKANIE

składające się
z 1 pokoju, kuchni i ogrodu.

Wiadomość: Ostrów, Kolejowa 26,
Bronisław WICHNOWSKI. 1050

DYREKCJA Kalisko Tureckiej Kolei Powiatowej

podaje do wiadomości mieszkańców m. Turku, że od dnia 15-go maja r. b. przejazd Kolejka za biletom powrotnym kosztować będzie:

z Turku do Kalisza kl. III Zł. 4.—
" " " " " II " 6.—
„ Turku do Opatówka „ III „ 4,10
" " " " " II „ 6,15

Bilety powrotne Turek-Kalisz ważne będą 2 doby, a Turek-Opatówek 3 doby.

Taryfa powyższa obowiązuje aż do odwołania. 1062

ZAKŁAD LECZNICZY W KALISZU,

położony w pięknym Parku miejskim, otwarty cały rok, przyjmuje osoby chore z cierpieniami wewnętrznymi, nerwowymi i kobiecymi.

Zakład posiada urządzenia wodolecznicze, aparaty do elektryzacji, naświetlań, masażu, gabinet Roentgena, lampę kwarcową (czyli sztuczne górskie słońce), lampę „Solux”, pracownię analityczną i pensjonat z kuchnią dietetyczną.

Leczenie cukrzycy „insuliną”.

Informacji udziela

Dr. Ed. ZBOROMIRSKI. 947

W czwartek, dnia 14 maja wielka premjera

Słodka i piękna jak sen panny młodej,
Powabna i kusząca jak syrena
Genjalna artystka jak żadan,
Bożyszczce wszystkich mężczyzn,

MARY PHILBIN

znana u nas z obrazów: „Dziewcze z Karuzeli“, „Jej pierwszy pocałunek“ w arcybogatym dramacie 8 akt. (2500 mtr.)

„DZIEWCZE Z KABARETU“

O
A
Z
A

Na pierwszy
seans wszy-
stkie miejsca
50 groszy (za
wyjątkiem łóż

O
A
Z
A

Początek
o g. 6 w.
Ceny miejsc
zwykle od
50 groszy.

Akcja komunistyczna w Polsce

Zbiegiem okoliczności z chwilą wzmożenia się handlu z Sowietami ustala akcja dywersyjna w województwach wschodnich. Nie ulega wątpliwości, że akcja ta organizowana była za Kordonem gdzie bandyci, ścigani przez nasze władze bezpieczeństwa znajdowali stałe goście.

Rząd sowiecki zrozumiał zapewne, że w takich warunkach trudno jest mówić o nawiązaniu stosunków handlowych, jakkolwiek obie strony są w akcji tej zainteresowane.

I oto od pewnego czasu jesteśmy świadkami znacznego uspokojenia na kresach.

Wewnątrz kraju natomiast a nawet w samej stolicy daje się odczuwać pewien ruch podziemny, który się wyraża w poszczególnych próbach przebiegania akcji terrorystycznej dywersyjnej na teren wewnętrzny. Byłaby to zasadnicza zmiana taktyki. Jak wiadomo, partja komunistyczna teoretycznie teroru indywidualnego ani akcji zamachowej nie uznawała. Zasada zdaje się być jednak zaniedbana. Zmiana w tym kierunku nastąpić miała na ostatnim zjeździe Kominternu w Moskwie, a w następstwie na odbytych w marcu r. b. zjeździe Komunistycznej Partji Polski (z nazwy partji wyrzucono na zjeździe wyraz robotniczej gdyż komuniści usiłują ogarnąć również wieś.)

Ruch terrorystyczny obserwuje się od rłynnej próby dokonania zamachu przez Bagińskiego i Wiczorkiewicza. Jakkolwiek proces sądowy nie ujawnił wszystkich szczegółów zamachu to jednak nie ulega wątpliwości, że były organizowane jakiejś bojowe które miały na celu poszczególnymi aktami

terrorystycznymi niepokoić władze i społeczeństwo.

Ostatni wybuch bomby w Warszawie preparowanej przez niejakiego Trojanowskiego w lokalu Walki Ludu potwierdza istnienie względnie powstanie bojówk komunistycznej. Mogą się nawet nie sprawdzić najróżniejsze wersje o przeznaczeniu tej bomby, władze bezpieczeństwa jednak nie wątpią że nie jest to wypadek oderwany.

Wobec zaostrożenia walki wprowadzonej widocznie przez komunistów staje się aktualnym pytanie: czy podjęcie akcji bojowej przez K. P. P. jest tylko kwestją taktyczną obliczoną na, że tak powiemy zakonspirowanie kierownictwa zakordonowe o gwo li utrzymania nawiązanych stosunków handlowych na których rządowi Sowietów zależy, czy też jest akcja przez K. P. P. samodzielnie pojęta.

W tym kierunku m. in. idą zadania władz bezpieczeństwa które wzmogły czujność. Zrządza dotychczas nie przesłiznęła się ani jedna „sztuka dywersyjna“. Wszystko jest wykrywane przez policje polityczną. Jak się więc okazuje Polska nie jest bynajmniej, podatny dla akcji wywrotowej terenem, gdyż samo społeczeństwo opiera się akcji tej, przez co znacznie ułatwia władzom zadanie.

Jak stwierdza kronika polityczna, działalność wywrotowa żywiołów antypaństwowych niedzie w Europie nie znajdują takiego oporu, jak w Polsce, gdzie po każdym akcie antypaństwowym władze trafiają wprost do wykonawców, bądź też inspiratorów akcji wywrotowej.

W każdym razie akcja terrorystyczna K. P. P. jest w Polsce nową i nie jest wykluczone, że związana jest z taką samą akcją w innych krajach (Estonja, Francja, Bułgaria), a koncentruje się w ściśle zakonspirowanym odpowiednim wydziale w Kominternie moskiewskim.

TELEGRAMY.

Zgoda angielsko-francuska.

PARYŻ, 14. Briand przedstawił radzie ministrów projekt noty, która ma być wysłana do Niemiec w sprawie rozbrojenia i paktu bezpieczeństwa. Pierwsza nota została przesłana do Londynu celem zakomunikowania jej rządowi angielskiemu druga przedstawiona zostanie radzie ambasadorów. Rada ministrów zatwierdziła tekst obu not. Briand oświadczył, iż w sprawie paktu bezpieczeństwa uzyskał całkowite porozumienie z rządem angielskim. Było to przewidziane wobec tego, że różnice, o których donosiła prasa europejska w ostatnich czasach, polegały na drobnych zmianach taktycznych. Naturalnie obie strony przez dobre wolne ustępstwa ułatwiły sobie dojście do porozumienia.

Pożar w Kumajaja.

TOKJO, 14. Miasto Kumajaja, centrum japońskiego przemysłu jedwabniczego nawiedził wielki pożar. Ponad 2.000 domów spłonęło.

Kto ukrywa sprawców zamachu pod Starogardem.

WARSZAWA, 14. „Przeł. Wiczor.“ donosi: Ślady zbrodniarzy, którzy dokonali zamachu na pociąg pod Starogardem, stają się coraz wyraźniejsze. Na pierwszym planie znajdują się teraz dwa nazwiska: optanta niemieckiego Feliksa Schumachera, oraz Alojzego Michalskiego. Oni to, prawdopodobnie, byli narzędziami, których użyto do zamachu, mającego służyć prasie berlińskiej do znanej akcji politycznej przeciw „korytarzowi morskiemu“.

Schumacher mieszkał na polskim Pomorzu w Czarnym Lesie, ostatnio bawił w Gdańsku. Był przemysłowcem i jako doświadczony w przemyśle, się przez granicę był dobrym materiałem na „męża zaufania“ dla tych, którym zamach był potrzebny. Według wszelkich danych on to był owym tajemniczym osobnikiem, którego widziano po zamachu

jak uciekał dostarczonym sobie samochodem w stronę Gdańska. Samochód pędził z ogromną szybkością.

Nazwisko Alojzego Michalskiego dostarcza również ważnych punktów zaczepienia. Przynależność jego państwowa jest polską, był on również wiele razy karany za włamania, kradzieże i t. p. Ostatnio przebywał na Pomorzu. Razem z niejakim Kuschel, który obecnie znajduje się w więzieniu gdańskim. Michalski uciekł z więzienia w Miastku (Rummelsburg). Michalski i Kuschel uciekli z tego więzienia, pobijwszy dozorcę więziennego, tak, że ten w kilka dni zmarł skutkiem otrzymanych ran. Michalski wraz z Kuschel udał się przez granicę polską na Pomorze. Michalski przez cały czas ich podróży i pobytu razem z nim nieustannie namawiał go do wykonania zamachu na pociąg w „korytarzu“ i wskazywał na pociąg idący o północy ten, który właśnie został wykolejony, uważając, że najlepsze napadu było by między Starogardem a Staworzynem. Michalski proponował Kuschelowi wykonanie tego zamachu przez rozrządzenie szyn. Gdy pociąg się wykolei wówczas oni wypadną z lasu i niby ratując pod różnymi, będą ich grabić. Plan ten rozwijał Michalski przeprowadzając się ze świadkiem przez poszczególne wioski Pomorza. W jednej z wiosek Michalski zanocował u pewnej wdowy a następnie wszedł do domu Schumachera, któremu również proponował wykolejenie pociągu. Kuschel twierdzi, że zamachu na pociąg dokonali Michalski i Schumacher, ale pomagał im w tym „ktoś potężniejszy“ kto dostarczył im samochodu.

GDANSK, 14. W zamachu pod Starogardem pojawia się ustawnie, acz w sposób jeszcze niecałkiem sprecyzowany, nazwisko niejakiego Franka Kleina. Jest on członkiem policji gdańskiej „Schlup“ i uczęszcza teraz do szkoły policyjnej. Przez jakiś czas pracował w warsztatach kolejowych dyrekcji gdańskiej. Miał on pod swoim nadzorem — jak slychać — lewar i pewne inne przedmioty, które znaleziono w lesie koło miejsca zamachu. Lewar ten — według niejasno jeszcze brzmiących wiadomości — został wypożyczony, potem zwrócony Kleinowi, wreszcie rzekomo ukradziony.

Niemiecki następca tronu.

RZYM, 14. (A.T.E.) Były niemiecki następca tronu przybył incognito do Włoch. i rozpoczął podróż po kraju. Podobno rosi się on z zamiarem nabycia willi pod Florencją i zamieszkania tam na stałe. Były kronprync podróży pod nazwiskiem hr. Wiltego.

Nowy zamach na linii Poznań-Bydgoszcz.

POZNAŃ, 14. „Kurjer Poznański“ donosi: Dnia 11 bm. o godz. 22.10 na linii Poznań — Bydgoszcz dozorca toru, obchodząc przed nadejściem pociągu linię kolejową pod stacją Wągrowsk dostrzegł na szynach dwóch mężczyzn, którzy na jego widok zbiegli. Jeden z nich wystrzelił z rewolwru, lecz chybił. Nieznajomi pozostawili pomiędzy szynami granat ręczny z trzonem. Policja wszczęła energiczne dochodzenie.

Nowy wielki pożar.

LUBLIN, 14. (A.T.E.) W powiecie Biłgorajskim spaliły się wsie: Wola Dereniańska, Majdat Stary. Ogółem spaliło się 71 domów. Ofiarą nie było. Straty dochodzą znacznych sum. Przyczyna pożaru dotychczas nie została ustalona. Władze miejscowe wdrożyły energiczne śledztwo.

Samobójstwo Sawinkowa.

WARSZAWA, 14. „Kurjer Warszawski“ podaje następującą depeszę: do Pragi nadeszła radiotelegraficzna wiadomość z Moskwy o samobójstwie znanego rewolucjonisty rosyjskiego, który przed kilkoma miesiącami oddał się dobrowolnie w ręce Sowietów i oświadczył, iż uznaje władzę sowiecką. Otóż podobno Sawinkow, nie mogąc doczekać się ostatecznego załatwienia swej sprawy, skorzystał z chwili nieuwagi dozorców więziennych i wyskoczył w 5 piętra z okna korytarza więziennego, po niósłszy śmierć na miejscu. Szczegółów brak.

Wybuch granatu na stacji Toruń Mokre.

TORUŃ, 14. Dn. 11 bm. na stacji Toruń Mokre, przy przeładowywaniu starego żelastwa wybuchł granat znajdujący się wśród szmelcu. 2 robotników odniosło lekkie rany. Granat pochodził z poligonu a ponieważ był zużyty, został z innym żelastwem sprzedany.

Pożar w pow. baranowickim.

NOWOGRODEK, 14. Nocy onegdajszej wybuchł groźny pożar we wsi Podlesie, pow. baranowickiego, woj. nowogrodzkiego. 40 chat spłonęło doszczętnie. Kilku ludzi odniosło porażenia przy ratowaniu płonących zagród. Przyczyna pożaru nie ustalona. Śledztwo w toku.

Rejestracja uszkodzeń.

Traktat Wersalski nakreślił wśród innych zadań Mięszanemu Trybunałowi Rozjemczemu w Paryżu rozstrzygnięcie polsko-niemieckich sporów o indemnizację szkód strat powstałych przez zastosowanie wyjątkowych zarządzeń wojennych oraz środków wykonawczych.

Dziwnym zbiegiem okoliczności polsko-niemiecki Trybunał Rozjemczy w Paryżu ustanowiony traktatem wersalskim dla rozstrzygnięcia spornych pretensji majątkowych polsko-niemieckich doniedawna jeszcze stale boudaj był zarzucany wyłącznie roszczeniami obywateli niemieckich do państwa polskiego podczas gdy z naszej strony mało kto upominał się o swoje prawa. Gdy Niemcy za pomocą odpowiedniego aparatu rejestracyjnego doskonalnie zorganizowanego wyposażonego znakomicie w środki materialne i cenne współdziałanie moralne całego społeczeństwa gromadzili od szeregu lat roszczenia optantów niemieckich przeciw Polsce i nie wachali się mimo braku pewnych i niewątpliwych podstaw wytaczać ich przed forum Trybunału — u nas gdy chodziło o dochodzenie odszkodowań za szkody i straty powstałe wskutek wyjątkowych zarządzeń wojennych porwano się zrazu chaotycz

nie do rejestracji tych roszczeń polskich wnet jednak nas
apita zpełna cisza w tej dziedzinie.

W drugiej połowie roku ubiegłego podjął wreszcie
w tej sprawie inicjatywę Związek Obrony Kresów Za
podnóżach.

Należało zebrać jaknajobszerniejszy materiał rosz
zeń o idemizację szkód i strat powstałych wskutek sek
westru zajęcia rekwizycji itp. środków likwidacji mienia
podkreślając zarazem wtórną już rolę czynników takich
jak mordercy tortury więzienia internowania podpałania lu
pięstwo i gwałty dokonane przez wojska czy też bojówki
niemieckie Rejestracja poszkodowanych ogłoszona z am
boni przez odezwy i prasę dała wynik nadspodziewany.
W ciągu kilku miesięcy wpłynęło z Górnego Śląska 8740
z Poznańskę 1821 z Pomorza 23 z terenu b. Kongre
sówki 33 ogółem 10876 wniosków o odszkodowanie. Ma
teriał to najróżnorodniejszy bo sięgający od 100 zł. pre
tensji idemizacyjnej aż do 2 i pół miliona w jednym wy
padku obejmujący nawet pretensje obywateli polskich
narodowości niemieckiej do dawniejszego kraju ojczyste
go — materiał ten został zebrany w Warszawie.

W pierwszych miesiącach rozpoczęła się tutaj żmud
na praca uporządkowania tego materiału zakwalifikowa
nia go i wyluszczenia z ogólnej ilości powodów spraw ty
powych. Praca ta odbywała się w niezwykle trudnych
warunkach gdyż z całą pracą uporać się musiał Związek
w przeciągu zaledwie dwóch miesięcy. Pod koniec marca
ukończono rozpatrywanie całego materiału skarg i zaskwa
fikowano ich 8801 wyłaniając z nich 42 typowe powództ
wa które zaś przekazano do rokowań polsko—niemieck
kich w Peimie lub też skierowano na inną drogę. Typowe
powództwa przetłomaczone i przepisane zostały wraz z
wykazem pozostałych spraw w liczbie 8801 przekazane do
rozpatrzenia do Trybunału Rozjemczego w Paryżu. Za
jakie cztery miesiące po złożeniu wyjaśnień ze strony
niemieckiej pow. repikach ze strony polskiej sprawy
przesłane zostaną rozstrzygnięte przez Trybunał.

Jeżeli pewnemu typowi zostanie przysądzone odszko
dowanie wszystkie pozostałe zaliczone do tej kategorii
sprawy będą już załatwiane schematycznie.

Zjazd delegatów wierzycieli w Poznaniu.

Od Zarządu Kaliskiego Oddziału Stowarzysze
nia „Obrona” otrzymaliśmy komunikat następujący:
W Poznaniu odbył się liczny Zjazd delegatów
Związku Wierzycieli „Obrona” który zagał p. Z.
Słupski, przyczem na przewodniczącego powołano
pułkownika W. Niemojowskiego ze Sliwnik, do
prezydium zaś adw. Jeleńskiego z Warszawy, K.
Bartoszewicza z Krakowa, Kalisz reprezentował
w Prezydium p. Miechowski.

Pierwszy głos zabrał p. Jeleński, który do
bitnie wykazał, że rozporządzenie w sprawie walo
ryzacji z maja 1924 r., krzywdzące i niezgodne z
konstytucją ostać się nie może i jaknajprędzej
winno być zmienione. Jednakże walka w tej spr
wie jest bardzo ciężką, gdyż w Sejmie niema w
ierzycieli, tylko dłużnicy.

Następnie przemawiał inżynier Skołoszewski
z Krakowa, który odczytał rezolucję, jednogłośnie
przyjętą przez delegatów. Ostatni w obronie w
ierzycieli wystąpił baron Z. Brunicki ze Lwowa.

Charakterystycznym jest, że pomimo, że wie
lu ziemian przyrzekło wziąć udział w zebraniu w
celu dojścia do porozumienia, stawil się tylko
jeden.

Wobec tego p. Niemojowski stwierdził, że
przeciwnikom nie chodzi o dobro kraju, ale jedy
nie o własną korzyść.

W końcu postanowiono rozesłać kwestjonar
jusz do profesorów prawa ogólnego i ekonomii
politycznej uniwersytetów wszystkich kulturalnych
narodów obejmujący 10 następujących punktów:

1. Czy rozporządzenie o przerachowaniu z dn.
14.5.1924 r. odpowiada zasadom etyki sprawiedli
wości, prawa i praworządności,
2. Czy zgodne jest z dotychczasowymi obo
wiązującymi ustawami cywilnymi,
3. Czy zgodne jest z art. 99 Konstytucji polsk.,
4. Czy krzywdzi wierzycieli i wzbogaca dłu
żników.
5. Czy podkopuje zmysł oszczędności wśród
szerokich warstw ludności,
6. Czy umożliwia odbudowę kredytu długoter
minowego,
7. Czy doprowadza do sanacji stosunków go
spodarczych,
8. Czy wzmacnia zaufanie zagranicy do be
zpieczeństwa udzielanych Polsce pożyczek,
9. Czy doprowadza do anarchii pojęć i do za
niku ufnosci społeczeństwa do prawomocności za
wartych umów,
10. Jeżeli rozporządzenie z dnia 14 5 1924 r.
jest złe i szkodliwe, jaką drogę obrać należy, aby
w najbliższym czasie doprowadzić do uzdrowienia
stosunków gospodarczych w Państwie.

Składajcie ofiary na inwalidów wojennych.

Wszystkim, którzy przyjęli udział
w odprowadzeniu zwłok

Towarzysza MICHAŁA DAWIDCZYŃSKIEGO

jak również towarzyszą: posł. Z. Gardeckiemu,
prof. M. Michalskiemu i prez. W. Chleboszowi za
podniosłe słowa wypowiedziane nad mogiłą zmar
łego, wszystkim delegacjom ze sztandarami i wień
cami, a w szczególności Żydowskiemu Towarzy
stwu Gimnastyczno-Sportowemu za bezinteresowny
współdział w orkiestrze, na tem miejscu wyraża
serdeczne podziękowanie.

1067 Zarząd
Tow. Uniwer. Robotn. (T.U.R.)

KRONIKA

— **Poświęcenie Sztandaru Powstań
ców i Wojaków.** W niedzielę, dnia 16 maja
r. b. w Kaliszu odbędzie się uroczystość Poświę
cenia Sztandaru i otwarcia „Złotej Księgi” z na
stępującym programem:

Dnia 16 maja w sobotę r. b., o godzinie 20.30
uroczysty Capstrzyk na mieście.

Dnia 17 maja o godzinie 7.30 rano pobudka
(konny oddział trębaczy),

godz. 9-ta zbiórka oddziału miejskiego,

„ 9.45 przyjęcie gości na dworcu przez
delegację,

„ 11 Msza święta w Nowym Parku, ka
zanie okolicznościowe i poświęce
nie sztandaru.

Godz. 12-ta przemarsz organizacji przez miasto za
kończony defiladą na St. Rynku.

„ 13—16 przerwa obiadowa,

„ 16—17 akademja:

a) Zagajenie przez prezesa okręgowego Tow.
Powstańców i Wojaków

b) Przemówienia,

c) Występ orkiestry 29 p. S. Kaniowskich,

d) Wbijanie gwoździ w drzewce sztandaru,

e) Wpisywanie się do księgi pamiątkowej,

f) Zakończenie.

— **Mikołaj Orłow** jeden z najsławniejszych
pianistów doby współczesnej, którego koncert w
zeszłym roku był wyjątkową atrakcją artystyczną
w naszym mieście, w przejeździe z Warszawy do
Paryża, wystąpi w Kaliszu tylko jeden raz w so
botę 16 maja w sali Tow. Muzycznego, o godzinie
8,30 Bilety w cenie od 2—6 zł., są już do naby
cia w cukierni p. Mayera.

— **Ze Straży Ogniowej.** Na ostatniem
posiedzeniu Zarządu, pomiędzy innymi postano
wiono stworzyć stały sekretariat w budynku Stra
ży, który czynny będzie 3 dni w tygodniu a mia
nowicie we wtorki, piątki i soboty o godz. 7—9
wiecz., następnie w myśl życzeń członków posta
nowiono założyć chór strażacki, do którego zapi
sy rozpoczną się dnia 18 b. m., pozatem przyjęto
w poczet członków czynnych do oddziału „Pogo
towania” Mikołajczyka Juliana i Ulrycha Adama, do
oddziału toporników, Frankowskiego Władysława,
do orkiestry, Nagłowskiego Lucjana, Nowosielec
kiego Wsiewołoda, Pietraszewskiego Czesława,
Lipowskiego Edwarda, Paprzyckiego Edwarda, No
waka Andrzeja i Migdalskiego Ignacego.

Na wtorkowem posiedzeniu sztabu dokonany
został rozkład prób na sezon letni i pierwsza pró
ba odbędzie się w niedzielę 24 maja. Postanowio
no przystąpić do przysposobienia wojskowego,
czyli ćwiczeń z bronią.

Oprócz powyższego rozkazem komendanta
mianowani zostali druh Lucjan Sawicki pierwszym
adjutantem, druh Bolesław Sobolewski drugim ad
jutantem i sekretarzem Sztabu.

— **Konferencja w sprawach spo
łecznych.** Przybycie księdza posła Wyrembow
skiego i pani Neronowiczowej na konferencję urzą
dzoną staraniem Stow. Kobiet Polskich zgroma
dzi w niedzielę do Sali Tow. Muz., wszystkich,
co poważnemi kwestjami żywo się interesują.
Praca albowiem społeczna (w obecnej dobie, jest
jedną z ważnych podwalin życia narodowego i jej
zasady i warunki i potrzeby przedstawiają szeroki
temat do dyskusji, która wyłoni się zapewne po
referatach gości warszawskich.

Bilety w cenie 1 zł. 50 gr., są do nabycia w
cukierni p. Mayera.

— **Chleb tanieje.** Dowiadujemy się że
Cech Mistrzów Piekarzyw Kaliszu, w dniu 13 bm.,
postanowił niższą cenę na pieczywo. Przyczem
chleb 50% będzie tańszym o 5 groszy na kilo i ko
sztować będzie 55 groszy kg., a chleb od 70% do
75%—47 groszy za kg. Bułki staniały o całe 10
groszy na kg. i kosztują 90 groszy. Bułki przeto

będą większe. Na kilogram wypada 18 sztuk bu
łek po 5 groszy sztuka. Należy więc pilnować
wagi pieczywa.

— **Tow. Dobroczynności w Kaliszu,**
urządza w niedzielę, w dniu 17 maja 1925 Loterję
Fantową, która odbędzie się na werendzie zimo
wego lokalu Tow. Wiosłarskiego (w starym parku).

Czysty dochód z loterii przeznaczają się na
rzecz ubogiej ludności m. Kalisza.

Pomiędzy wielu cennymi przedmiotami będzie
rozegrany żywy inwentarz i inne wartościowe
przedmioty.

W czasie loterii będzie przygrywać orkiestra.
Bilety będą sprzedawane w miejscu rozegra
nia loterii po cenie 1 zł.

— **Krwawa rozprawa.** W dn. 9 maja
r. b. o godz. 9 wiecz., na rogu ulicy Tureckiej i
Garncarskiej wynikał bójka pomiędzy Józefem
Zarneckim a Stanisławem Sobierajskim. Obaj by
li w stanie nietrzeźwym. W czasie bójki Józef
Zarnecki dobył z kieszeni bagnet i zadał Sobieraj
skiemu 5 ran kłutych, z których dwie w brzuch.
Stanisław Sobierajski przewieziony do szpitala św.
Trójcy w dn. 11 b. m. pomimo zabiegu operacyj
nego, zmarł. Zabójcę aresztowano.

— **Samobójstwo** W dniu 12 bm. zmarła
na skutek zatrucia się sublimatem Emilja Galkin,
lat 33. Pomimo natychmiastowej pomocy lekar
skiej nie udało się jej uratować. Denatka badana
przed śmiercią odmówiła udzielenia wyjaśnień o
przyczynie rozpaczliwego kroku.

— **Wielka Majówka T. U. R.** Staraniem
Tow. Uniw. Robotn. w niedzielę dnia 17 b. m.,
w lesie Winiarskim odbędzie się „Wielka Majówka”
urozmaicona szeregiem licznych niespodzianek,
gier zabaw ludowych i t. p. Zbiórka o godzinie
8 rano Wymarsz z orkiestrą dętą o godz. 8 i pół
rano z przed lokalu T. U. R. (ul. Wrocławska 34)
do lasu. Dla pań, osób starszych i dzieci wyjazd
malowniczo udekorowanymi wozami. W lesie bu
fet na miejscu obficie zaopatrzony w tanie, zdro
we i smaczne zakąski.

Pociągi z dworca Kaliskiego do stacji Winiary
odchodzą o godzinie 6,31 rano, 10,27 rano, i 3,35
po południu. Wejście po 1 zł. od osoby.

W razie niepogody majówkę odkłada się do
czwartku dnia 21 b. m., z tem co wyżej progra
mem. Szczegóły w afiszach.

Zarząd T. U. R.

— **Bluszczy.** „Niema bodaj takiego zagad
nienia ogólnonarodowego, etycznego, społecznego,
wychowawczego i t. p., któreby nie znalazło grun
towego oświetlenia i rozważenia na łamach
„Bluszczy”. Ostatni (19) Nr. tego poczynnego ty
godnika przynosi nam kilka świetnie napisanych
artykułów, poruszających sprawy aktualne i bardzo
doniosłe: kwestję wyboru zawodu w oświeceniu
zasłużonej działaczki na polu pedagogicznym T.
Męczkowskiej; sprawę kursów dokształcających
dla nauczycieli szkół powszechnych; zagadnienia
pracy kobiet obarczonych liczną rodziną, itd., a
ponadto interesujący artykuł historyczny „Kobieta
w rzemiosłach w dawnych czasach”.

W dziale beletrystycznym widzimy znów utwo
ry pierwszorzędných sił literackich jak: M. Jehan
ne—Wielopolska, (przepiękny obrazek wojenny z
cyklu „Braterstwo Ludów”), W. Milaszewska, (po
wieść „Zatrzymany Zegar”), Gamaston, (nowela
„Meksykanka”), Róża Czekańska—Heymanowa
(wdzięczny wiersz p. t. „Zyczenie”), J. Krawczyń
ska drukuje zajmująco i żywo napisany wywiad
ze znaną powieściopisarką i dziennikarką francus
ką p. Sauvy-Tisseyre.

Zagadnieniem innego rodzaju aczkolwiek nie
mniej interesującym świat kobiecy, poświęcony
jest obszerny, starannie prowadzony i obficie ilu
strowany dział praktyczny. Znajdujemy w nim,
oprócz b. ładnych wzorów mód i robót ręcznych,
artykułiki z różnych dziedzin: korespondencję z Pa
ryża p. t. „Bał białych łódeczek” z 3-ma ilustrac
jami pięknych, a skromnych toalet wieczorowych,
artykułiki o „Zabotach” (6 ilustracji), z kronikę to
warzyską „Z życia stolicy”, żartobliwe uwagi o
„Modzie dzisiejszej”, wskazówki jak robić: „Artys
tyczne roboty ze skóry” (2 ilustracje), „Wina owo
cowe” i t. d. W stale prowadzonym dziale ogrod
nictwa mamy artykuł o „Zdobieniu balkonów i
okien”. Niewątpliwie wielkie zainteresowanie czy
telniczek wzbudzi też stała rubryka porad z dzie
dziny kosmetyki prowadzona przez znaną lekarke
specjalistkę Dr. Switalską, w którym to dziale
znajdujemy fachowe rady jak pielęgnować cerę,
włosy, ręce, jak leczyć różne defekty skóry, ciała
etc.

Biuro prasowe które pochlebić się może co
raz większą ilością korespondentek, zamieszcza
w „Komunikacie” ostatnim interesujące listy ze
Lwowa, Piotrkowa i Łucka.

Reforma rolna w Czechosłowacji.

Zagadnienie reformy rolnej stoi na porządku dziennym, jako jedna z doniosłych zadań nowoczesnego państwa nie tylko w Polsce, lecz we wszystkich nieraz krajach. Szczególnie doniosłe znaczenie ma zagadnienie w krajach, gdzie uwarstwienie socjalne wiąże się ze stosunkami narodowościowymi. Litwa pośpiesznie forsuje przeprowadzenie reformy rolnej ze względu na dążeń eksterminacyjne w stosunku do Polaków. Podobnie szybko przeprowadzona jest reforma rolna w krajach nadbałtyckich a ostrze jej kieruje się nie tylko przeciwko większej własności ziemskiej jako takiej, lecz przeciwko baronom niemieckim, a w Letgalji przeciwko większej własności polskiej.

Nie zupełnie pozbawiona charakteru politycznego jest i reforma rolna w Czechosłowacji, młode mu bowiem państwu o bardzo niejednorodnym składzie etnograficznym zależy na opanowaniu ziemi przez kolonistów czeskich, jako element szczególnie cenny dla idei państwowości czechosłowackiej.

Zresztą Czechosłowacja mimo dość silnie rozwinięty przemysł — jest krajem przeważnie rolniczym, a przesilenie dające się odczuwać na całym świecie dotknęło i przemysł czechosłowacki, co załamowało naturalny odpływ ludności wsi do miast. Ograniczenie imigracji do Ameryki Północnej przyczynia się również do wciąż rosnącego przeludnienia wsi. W najmniej uprzemysłowionych częściach republiki czechosłowackiej, jak Słowacja i Kras Podkarpacka przeludnienie wsi dawało się dotkliwie odczuć jeszcze przed wojną w podobny sposób jak to się działo w małym uprzemysłowionej Małopolsce.

Z ogólnej liczby ludności Czechosłowacji 13,6 milj. z rolnictwa i zajęć z rolą związanych utrzymywało się 5,4 milj., z przemysłu i rzemiosł 4,6. O przeludnieniu Czechosłowacji świadczy okoliczność, że około 1,3 milj. ludności; przeważnie rolniczej znajdowało się poza granicami państwa w poszukiwaniu chleba.

To też Czechosłowacja dość wcześnie zajęła się rozwiązaniem zagadnienia reformy rolnej. Już 9 listopada 1918 r. zgromadzenie narodowe debatoowało nad reformą rolną, zmierzającą do wywłaszczenia wielkiej własności. Jednak dopiero 16 kwietnia 1919 r. uchwalono tymczasową ustawę o reformie. Ustawa ta głosi, że nikt nie może posiadać więcej, ponad 150 ha, ziemi uprawnej lub 250 ha gruntu w ogóle. Aby zapewnić państwu odrązu w wpływ na stosunki rolne uchwalono równocześnie, że właściciele ziemscy posiadający ponad uchwalone normy nie mogą dowolnie rozporządzać nad wyzka gruntów.

Dla przeprowadzenia prac, związanych z wykonywaniem ustawy stworzono państwowy Urząd Ziemski na którego czele stoi prezes i dwóch wiceprezów. Urząd podlega bezpośrednio Radzie Ministrów, a działalność jego kontrolowana jest przez Komisję parlamentarną złożoną z 12 członków wybieranych co trzy lata przez Zgromadzenie Narodowe.

Ustawa 19 roku nie rozwiązywała wszakże całego zakresu zagadnień związanych z reformą rolną. To też uchwalono dalej nowe ustawy: 27 maja 1919 r. uchwalono ustawę o drobnych dzierżawcach. Ustawa ta umożliwia im nabycie na własność dzierżawianych gruntów. Do r. 1922 drobne dzierżawcy wykupili 101.119 ha ziemi.

30 stycznia Zgromadzenie Narodowe uchwaliło ustawę o podziale ziemi. Po otrzymaniu ziemi uprawnej są obywatele Czechosłowacji w następującym porządku:

1) Małorolni, bezrolni, drobni rzemieślnicy robotnicy zatrudnieni na roli i w przemyśle leśnym,

przede wszystkim byli legjoniści lub ich rodziny, inwalidzi, oraz rodziny pozostałe po żołnierzach poległych na wojnie,

2) Zrzeszenia, które skupiają osoby wyżej wymienione.

3) Organizacje samodzielne, nie mające na celu zysku (fundacje, spółdzielnie futurowane i t. p.).

4) Kooperatywy rolne i stowarzyszenia spożywcze.

5) Związki publiczne.

6) Organizacje, prowadzące działalność dla celów humanitarnych, naukowych lub społecznych.

Ustawa z dnia 11 marca 1920 r. zajmuje się sprawą pomocy finansowej dla wymienionych osób i organizacji, wreszcie ustawą z dnia 8 kwietnia 1920 roku o sprawę odszkodowania wywłaszczonych wielkich właścicieli ziemskich.

Wszystkie ustawy wprowadzane są szybko w życie przez państwowy Urząd Ziemski. Do końca r. 1923 Urząd ten przyjął 170.529 ha ziemi na parcelację. Osiedlono 593 rodziny, które utworzyły 20 wsi na 6.357 ha ziemi w Słowacji, prócz tego prywatnie kolonizowano w Słowacji 3 tysiące 800 ha.

Rok 1924 posunął sprawę reformy rolnej szybko naprzód. Z 900 tys. wywłaszczonych na czele reformy rolnej rozdzieliło między nowych właścicieli 509.176 ha. Wywłaszczenie objęło 764 wielkie własności i 2.848 małych folwarków. Jedną piątą rozparcelowanej ziemi przeznaczoną została dla urzędników.

W r. 1924 około 120.000 rodzin miało już wyznaczone działki. Obszar upaństwowionych lasów wyniósł z końcem 1924 r. 100.000 ha. Według obliczeń niepozabawionych zresztą optymizmu reforma rolna może być w Czechosłowacji zakończona już w ciągu najbliższych dwóch lat.

W. Stanisławski.

OGŁOSZENIE.

Wydzierżawienie drzew owocowych.

Owoc z drzew, stojących na szosach powiatu pleszewskiego, a mianowicie:

Nazwa szosy i odcinek	Odcinek szosy klm.		Rodzaj drzew i ilość sztuk			
	od	do	czereśnie	wiśnie	jabłonie	grusze
Bronów—Kozminiec (Koryta)	0,0	1,955	380	—	—	—
Kuchary—Gołuchów	0,0	1,375	—	—	250	—
Kuchary—Gołuchów	2,750	4,317	300	—	—	—
Gołuchów—Brzezina	7,500	11,880	200	500	—	—
Gołuchów—Kucharki	1,000	2,500	250	—	—	—
Gołuchów—Kucharki	3,340	5,000	550	—	—	—
Kuklinów—Pleszew (Kowalew—Fabjanów)	33,990	35,470	—	—	130	—
Ostrów—Pleszew (Górzno—Sobótka)	10,500	13,500	—	—	340	—
Ostrów—Pleszew (Sobótka—Krzywosądów)	15,400	18,860	—	—	460	—
Ostrów—Pleszew (Krzywosądów—Janków)	18,860	23,200	—	—	490	230
Ostrów—Pleszew (Dobranadziejka—Pleszew)	26,200	27,600	—	—	221	10
Kuczków—Wszółów	0,0	2,200	190	—	230	—

będzie w **poniedziałek, dn. 25 maja r.b. o godzinie 11-ej** przed południem w biurze budowniczego powiatowego (na Starostwie w Pleszewie, pokój nr. 4) na rok 1925 drogą publicznego przetargu **za gotówkę** najwięcej dającym wydzierżawiony

Warunki ogłoszone będą w terminie przed rozpoczęciem przetargu.

Pleszew, dnia 11 maja 1925 r.

Przewodniczący Wydziału Powiatowego
(—) **Kutzner**
S T A R O S T A.

1061

Kaliska Mechaniczna Fabryka
Ogrodzeń Drucianych i Tkanin Metalowych
J. KARDOLIŃSKI
Kalisz, Nowolipowa 27.
Poleca po cenach najniższych:
płoty druciane, furtki i bramy wjazdowe, druty kolczaste, skobelki, drotriny, siatki Rebitze do konstrukcji betonowych, tkaniny metalowe, matyce stalowe, wycieraczki, przetaki do czyszczenia zboża i t. p. 937

PRACOWNIA
FIRANEK i KAP
tiulowych, laufrów, kap na łóżeczka dziecięce i wózki oraz różnych serwetek najnowszych fasonów.
Ceny niskie, warunki dogodne.
Kalisz, Piaskowa 5, m. 10, III p. z frontu. 927

ZDOLNY
Monter - ślusarz
do Kanalizacji i Wodociągów potrzebny zaraz.
Młynarska 3,
Hofmann.
1055

Baczność! Radjo-Amatorzy
BATERJE ANODOWE
nadeszły
Inż. S. Poradowski, Kalisz
ul. T. Kościuszki № 20, tel. 62

BRYCZKA
do sprzedania. Wiadomość
Kalisz, ul. Nowy-Swiat 13,
u Sowińskiego. 1066

Zginęła karta odroczenia
№ „B” 850/03 wydana przez P. K. U. w Kaliszu, na imię Henocha Wolfa Goldsteina, rocznik 1903. 1063

Buchalterji

(księgowości) wyuczają praktycznie, przez korespondencję, **Kursa Handlowe Sekutowicza** Warszawa, Żórawia 42.
Po ukończeniu — egzamin, świadectwo.
Żądajcie prospektów. 878

Zginęła karta azylu
wydana przez Starostwo Kaliskie na imię Michała Nazarenko i żony. 1054

Zginęła karta mobilizacyjna
wydana przez P. K. U. w Kaliszu na imię Czesława Jesiołowskiego rocznik 1903 oraz paszport wydany przez Urząd gminy Piekary na takież samo imię. 1056

Zamiast TRANU dla dzieci oraz osób wiotkich i anemicznych
poleca się znany od lat wielu **JECOROL** **MAGISTRA** **A. Bukowskiego**
Regest M. Z. P. № 214
Laboratorium chemiczne Apteki, Warszawa
Marszałkowska 54, telefon 13-19.
Sprzedaż w aptekach i skł. aptecznych. Wystrzegaj się naśladowców. **UWAGA** wszystkie wyroby naszego laboratorium są zaopatrzone w czerwony podpis: „A. Bukowski” i markę ochronną: trójkąt ze statywą. 2890

H. Koetz, Nast. Mikołów, G/Sl.
Fabryka Kotłów,
Budowa Maszyn i Odlewnia Żelaza.
Dostawa w krótkim terminie

5 kotłów dwupłomienicowych, 100 x 12,
2 „ „ „ 120 x 12,
1 kotła „ „ płomienicowego, 80 x 12,
1 „ „ „ 60 x 12,
3 kotłów jedno-płomienicowych, 50 x 10, 35 x 10, 45 x 12,
4 „ z rurami poprzecznymi, 15 x 10, 10 x 10, 8 x 10, 6 x 10,
2 „ „ krzyżowymi, 10 x 8, 8 x 6,
1 kotła lokomobilowego, 60 x 10. 996